

Guia de les pràctiques externes del grau de Treball Social

INTRODUCCIÓ

L'assignatura Pràctiques externes de Treball Social és una activitat acadèmica reglada i tutelada, que fa part del Pla d'Estudis¹, es desenvolupa mitjançant estades en empreses i institucions, i està dotada de 18 crèdits ECTS. L'objecte de les pràctiques externes és aconseguir un equilibri entre la formació teòrica i pràctica de l'estudiant, la familiarització amb metodologies per al desenvolupament professional i facilitar la seva empleabilitat². Així doncs, les pràctiques externes han de proporcionar a l'estudiant aquelles oportunitats d'observació i experimentació que l'aproximin, de la manera més real possible a la pràctica professional en temps real. És per això que es desenvolupen en serveis de la nostra comunitat, tant del nivell comunitari com de l'especialitzat, i són tutelades també de professionals experimentats en actiu i permeten tractar amb persones demandants reals. Aquesta especial configuració determina que el nivell de responsabilitat dels estudiants i els docents sigui qualitativament diferent.

Les pràctiques externes no són un marc d'especialització: es tracta d'experimentar-hi l'aplicació de coneixements, procediments, mètodes i tècniques al costat d'un col·lega professional. Analitzar situacions, relacionar-se amb professionals i persones demandants, pertànyer a un sistema organitzatiu en forma de servei, desenvolupar una relació d'ajuda amb un ciutadà, valorar situacions, desenvolupar codiagnòstics, elaborar projectes, executar-los i avaluar-los, tot això en condicions d'immediatesa i responsabilitat individual. Es tracta de l'oportunitat d'experimentar i executar el que s'ha assajat a les aules i les pràctiques de laboratori efectuades a la universitat. És per això que els requisits són exigents. Cal acudir a la pràctica amb la lliçó apresada, el protocol redactat i estudiat i la tècnica assajada i incorporada.

A les pràctiques externes es proporcionen condicions per a l'adquisició d'experiència professional; no és l'assignatura en la qual s'aprèn la pràctica del Treball Social, és l'assignatura en la qual s'experimenta el desenvolupament del Treball Social en viu i en directe. És per això que les pràctiques externes representen un espai d'experimentació i aprenentatge en el qual es posen en joc una multitud de competències. Sens dubte, aquestes competències no es poden acabar d'aconseguir si prèviament no han estat mínimament adquirides en aprenentatges i experimentacions.

1. VV.AA. (2009) *Memoria para la verificación del Título de Grado de Trabajo Social*. UIB. Palma de Mallorca.

2. VV.AA. (2009) *Borrador del Estatuto del Estudiante Universitario*. Ministerio de Ciencia e Innovación. Madrid.

Al seu torn, representen una experiència personal del nou rol/perfil professional que en ocasions ha d'enquadrar-se adequadament. Els dubtes, els conflictes, la incertesa, la inseguretats i el temor, apareixen sempre. La supervisió, és a dir, l'espai de reflexió, recapitulació i anàlisi de l'experiència pràctica que s'efectua en el marc de la universitat mitjançant un petit grup acompanyat per un docent expert en supervisió, serà l'espai per analitzar, reconduir, aclarir o confrontar les naturals dificultats dels estudiants, viscudes durant les seves jornades i setmanes de pràctica.

Us presentam el Document, anomenat *Guia de les Pràctiques Externes de Treball Social*, en el qual queda reflectit el conjunt d'activitats i accions que permetran organitzar i desenvolupar les pràctiques externes a partir de la regulació entre:

- a. La relació entre l'estudiant i el sistema de formació, és a dir, serveis i Universitat.
- b. La relació que la Universitat estableix amb els serveis i organitzacions.
- c. La normativa pròpia de la Universitat, *Normativa de Gestió de Pràctiques Externes dels Estudiants de la UIB en Empreses, entitats o institucions* (Acord normatiu de dia 8 de juny del 2012) i la normativa ministerial que apareix al *Real Decreto 1707/2011, de 18 de noviembre, por el que se regulan las prácticas académicas externas de los estudiantes universitarios*.

1. MARC GENERAL DE LES PRÀCTIQUES

1.1. Regulació de les pràctiques

Les Pràctiques externes de Grau en Treball Social es regulen a partir de tres instruments:

1. La Guia Docent de l'assignatura de Pràctiques externes.
2. El projecte formatiu. Les Pràctiques externes es regulen a partir del Programa de Pràctiques subscrit entre el professor-supervisor de l'assignatura, els professionals de l'entitat (tutor extern) i l'alumne.
3. Els convenis de col·laboració. Les Pràctiques externes es regulen mitjançant un acord de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i les institucions i empreses (en endavant entitats col·laboradores) que accedeixen a participar en les Pràctiques externes. Aquests acords institucionals adopten la fórmula de conveni on es defineixen objectius comuns i compromisos de les parts.

1.2. Definició de les Entitats Col·laboradores

Les pràctiques externes de Treball Social es realitzen a les diferents institucions i empreses que poden oferir als alumnes una experiència significativa sobre la seva pràctica professional. Per tal d'establir els referents que una determinada entitat col·laboradora ofereix als alumnes, caldrà que

l'entitat estigui en condicions d'oferir la possibilitat a l'alumne de complir els objectius formulats al Programa de Pràctiques externes que es fixarà com a annex al conveni marc signat entre la UIB i cada entitat col·laboradora.

Aquests objectius serviran als alumnes per valorar durant el procés de selecció de l'entitat on desenvoluparan les pràctiques externes.

Les pràctiques es realitzaran en entitats tant de l'administració pública (autonòmica, insular i municipal) com d'Organitzacions no Governamentals privades. D'aquesta forma, s'ofereix la possibilitat als alumnes de familiaritzar-se amb aquelles institucions i empreses en què més freqüentment podran desenvolupar el seu futur professional. Així, l'alumne n'haurà de comprendre el funcionament i objectius, a més d'aprendre a distingir la informació rellevant de la supèrflua, entendre la mecànica dels processos, prendre decisions, expressar punts de vista propis i aprendre a fer front a situacions no previstes.

2. COMISSIÓ DE COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES EXTERNES

En el procés d'organització, desenvolupament i seguiment de les Pràctiques externes intervenen diverses figures que desenvolupen dos tipus de rol:

a) Institucional. El Degà de la Facultat de Filosofia i Lletres és una de les figures internes que desenvolupen un rol institucional, pel fet de ser responsable del centre i com a persona que signa el convenis amb les entitats col·laboradores. Paral·lelament, els responsables de les entitats col·laboradores són figures externes que desenvolupen un rol institucional.

b) Professional/docent. Els professors-supervisors són figures internes de la UIB que compleixen un rol docent, mentre que els professionals de camp de les entitats col·laboradores són figures externes amb un rol prioritàriament professional i un component formatiu elevat.

2.1 Comissió de Coordinació de les Pràctiques externes

Aquesta Comissió està formada per tots el professors supervisors, i, si escau, el coordinador de pràctiques externes, els quals són els responsables de la supervisió i de la gestió de les pràctiques externes

2.1.1. Funcions institucionals

Aquesta figura ha de garantir la coordinació entre les entitats col·laboradores i la Universitat de les Illes Balears mitjançant:

- la definició del marc de col·laboració específic i global.
- l'organització i coordinació de les presentacions al conjunt dels estudiants segons un calendari preestablert de les tasques que desenvoluparan a cada entitat.
- el procediment de seguiment i millora de les pràctiques externes amb les entitats i els professionals.

2.1.2. Funcions docents

La Comissió de Coordinació de les Pràctiques Externes ha de desenvolupar les següents tasques:

- nomenar un Coordinador formal de la Comissió de Pràctiques externes.
- proposar la llista de convenis a signar perquè els alumnes de la titulació puguin realitzar els 18 crèdits obligatoris de pràctiques externes prevists al Títol de Grau.
- preparar els convenis de pràctiques externes per a la seva ratificació mitjançant signatura del Degà de la Facultat de Filosofia i Lletres.
- tramitar els convenis i vetlar perquè siguin complits.
- proposar la renovació, revocació o modificació dels convenis subscrits, com també proposar-ne de nous.
- rebre anualment els informes dels tutors de pràctiques, atendre'n els suggeriments i proposar els mecanismes necessaris de millora.
- vetlar perquè els acords de pràctiques externes compleixin els objectius fixats al programa formatiu de la titulació.
- qualsevol altra tasca que li assigni el Consell d'Estudis del títol de Grau en relació amb les pràctiques externes.

2.2. Dels supervisors

La formació i experiència teoricocientífica i docent del professor supervisor de pràctiques externes de Treball Social permet que aquesta figura desenvolupi les següents funcions:

- elaborar el projecte formatiu amb el tutor extern de cada entitat, en el qual s'especifiquen les activitats que ha de realitzar l'estudiant.
- dur a terme les supervisions setmanals, controlant les condicions de desenvolupament i aplicar les funcions de la supervisió durant el període de pràctiques.

- col·laborar acadèmicament i professionalment amb el tutor extern durant el període de pràctiques.
- autoritzar les modificacions del programa de pràctiques, basades en un informe motivat que es presenta a l'entitat .
- dur a terme el procés avaluador de les pràctiques dels estudiants mitjançant una memòria d'activitats o entrevista de l'alumnat i l'entitat, d'acord amb les línies i els criteris generals de desenvolupament elaborats amb aquesta finalitat.
- avaluar l'execució del programa de pràctiques.
- mantenir un mínim de 3 contactes directes, mitjançant visites a l'entitat o altres tipus de contactes (telefònic, correu electrònic...) amb el tutor extern de les pràctiques a l'entitat durant el període de pràctiques, de tal manera que pugui fer-se un seguiment adequat de l'activitat de l'alumne: consecució del pla de pràctiques, nivell d'assoliment de competències, horari, durada, satisfacció de les parts, etc.

2.3. El tutor extern

És el professional que tutela a l'estudiant a l'entitat pública o privada en la qual realitza les pràctiques. Té un paper molt destacat en la formació dels estudiants, ja que transmet d'una manera directa la dinàmica professional de l'entitat mitjançant actituds que mostren les seves aptituds. Això fa que sigui un punt de referència destacat per a l'estudiant durant la seva formació. Per assegurar la qualitat de les pràctiques externes, el tutor extern ha de ser una persona que per la seva qualificació laboral, experiència o per la funció que exerceix a l'entitat s'adeqüi a les necessitats acadèmiques de les pràctiques a desenvolupar.

Són funcions del tutor extern:

- a través del Supervisor, el tutor extern ha de definir la viabilitat de les tasques establertes al projecte formatiu segons les característiques de l'entitat.
- facilitar a l'estudiant la participació en totes les activitats en les quals el tutor extern desenvolupa el seu rol professional. En el cas d'alguna excepció, aquesta haurà de ser coneguda pel supervisor i l'estudiant i explicitada al projecte formatiu. Aquesta relació d'ensenyament-aprenentatge té dos moments. En un primer moment serà l'estudiant qui acompanyarà el professional i n'observarà l'activitat; en un segon moment serà el professional qui acompanyarà i observarà l'estudiant. En els dos moments la relació entre l'estudiant i el tutor extern necessàriament serà reflexiva i activa.

- informar l'estudiant sobre les normes, els protocols d'actuació, les obligacions i responsabilitats pertinents en el context en el qual es realitzen les pràctiques.
- informar l'estudiant sobre documents, desenvolupaments de processos i aplicació de procediments de treball, emplenament de registres, etc.
- informar l'estudiant sobre l'organització, estructura, entrades, sortides, persones demandants de servei, implicacions laborals, responsabilitat social.
- proporcionar a l'estudiant orientacions per a la implantació de programes.
- informar l'estudiant sobre normativa vigent, col·legis professionals, entitats vinculades a la professió, etc.
- realitzar un seguiment del treball de l'estudiant.
- participar en l'avaluació de l'estudiant, aportant un informe d'avaluació (llegiu l'annex «Protocol d'avaluació de les pràctiques externes») que s'haurà de tenir en compte per a la qualificació final.

2.4. Els Serveis Administratius de la Facultat de Filosofia i Lletres

Les funcions acadèmiques i professionals que el professor coordinador de pràctiques externes, el professor tutor, les entitats i els alumnat han de desenvolupar seran complementades per una tramitació burocràtica i administrativa que comporta:

- custodiar els convenis entre la UIB i les entitats, juntament amb el registre d'entitats i de professionals col·laboradors.
- facilitar la informació als alumnes sobre el procediment de matrícula i les peculiaritats de les pràctiques externes.
- realitzar el procés de matriculació.
- tramitar els certificats de realització de les pràctiques externes.

3. GESTIÓ ACADÈMICA DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES

Una vegada que aquesta Guia de Pràctiques Externes del Grau de Treball Social haurà estat aprovat pel Consell d'Estudis de Treball Social i ratificat per la Junta de la Facultat de Filosofia i Lletres, s'hauran de dur a terme una sèrie de procediments i accions al llarg del curs acadèmic:

- al començament del curs acadèmic, en funció dels ajustaments institucionals i acadèmics que s'hagin produït i a proposta de la Comissió de coordinació de les pràctiques externes, el Consell d'Estudis de Treball Social definirà objectius i prioritats docents de les pràctiques externes pel curs que s'inicia.

- els professors supervisors de les pràctiques externes organitzaran i duran a terme la presentació d'aquesta guia a les diferents entitats col·laboradores amb l'objectiu d'arribar a acords operatius que possibilitin la incorporació de nous programes de pràctiques o, si escau, la continuïtat d'aquests programes.
- es passarà a la signatura d'acord Institucional o a la ratificació del conveni ja signat (si escau) , amb la possibilitat d'incorporació de nous programes de pràctiques. En funció de l'interès de les entitats col·laboradores, es podrà fer una signatura pública de l'acord.
- els professors supervisors presentaran aquesta guia als alumnes en un acte en el qual serà obligatòria la presència dels estudiants matriculats a les assignatures de pràctiques externes.
- a partir d'aquest moment els estudiants podran fer la sol·licitud de preferències. Aquesta sol·licitud es podrà fer a Campus Extens, on l'estudiant podrà triar les característiques academicoprofessionals que s'adeqüin al seu perfil i preferències.
- serà la Comissió de coordinació de les pràctiques externes qui assignarà les places de pràctiques a cada alumne segons els criteris següents (ordenats de manera jeràrquica):
 - a) mitjana de l'expedient acadèmic extreta de les assignatures ja cursades del Grau de Treball Social en una escala de notes de 0 a 10.
 - b) justificació per escrit de la sol·licitud de preferències. La manifestació de preferències per part de l'alumne té efectes orientatius i no vincula necessàriament l'assignació de les plaça sol·licitada.
- una vegada l'any, la Comissió de coordinació de les pràctiques externes entregará a l'equip docent de la titulació una memòria general de les pràctiques externes que inclourà com a mínim:
 - a) l'avaluació de les entitats col·laboradores per part dels professors tutors i dels alumnes.
 - b) l'avaluació de la tasca dels tutors feta per l'entitat col·laboradora i l'alumne.
 - c) l'evolució dels alumnes i el nivell d'assoliment de les competències.
 - d) el compliment dels programes de pràctiques.
 - e) el grau de satisfacció dels alumnes amb l'entitat.
 - f) el grau de satisfacció de l'entitat amb els alumnes.
- la comissió de pràctiques externes, o un dels seus membres, es reunirà anualment amb els tutors externs de les entitats col·laboradores per avaluar l'execució dels programes de pràctiques. Aquesta obligació s'entén com a diferent i complementària de la que tenen els supervisors de mantenir un mínim de tres contactes amb l'entitat externa o amb el tutor d'aquesta entitat i que ja ha estat fixada al punt 2.2.
- el consell d'estudis de Treball Social convidarà amb certa periodicitat (no superior a dos anys) les diferents institucions i entitats a un acte protocol·lari de reconeixement institucional de la seva

Guia de les pràctiques externes del Grau e Treball Social

col·laboració. Aquest acte podrà ser substituït per un altre d'organitzat per la Facultat de Filosofia i Lletres o la Universitat de les Illes Balears.

4. L'ESPAI DE SUPERVISIÓ

5.1. Què ofereix:

Entenem la supervisió com un procés educatiu durant el qual l'alumne pot anar integrant coneixements teòrics en situacions pràctiques, i en el qual es poden manifestar temors i expectatives, mentre comença a posicionar-se dins el seu espai professional. La supervisió s'ha d'emmarcar dins un context educatiu, de confiança i respecte, on l'alumne pugui prendre el seu propi camí, si cal diferent del camí del professor. Això implica que aprendrà a relacionar-se professionalment amb el professor, i això permetrà que l'alumne dugui a terme la seva pròpia orientació. La supervisió complirà aquestes funcions:

1. Funció estructurant

El professor ajudarà l'estudiant, mitjançant l'estudi del material que presenta, a trobar els seus propis camins i les eines que el duguin a descobrir i interpretar tant els aspectes més fonamentals com els més perifèrics i accidentals, a fi de crear unes estructures de coneixement que li permetin la incorporació de nous elements i continguts.

2. Funció de suport

En el procés d'aprenentatge i en relació amb la formació pràctica, l'alumne entra en contacte amb la realitat social i professional. Això pot produir inicialment una sèrie de dubtes, inseguretats i angoixes tant sobre la seva dedicació al Treball Social, com sobre la seva capacitat personal de donar una resposta adequada als reptes plantejats.

L'aprenentatge i la incorporació d'experiències suposa necessàriament una modificació dels judicis i les actituds de l'alumne, ja que sense aquesta permeabilitat no són possibles el creixement i la formació.

3. Funció integradora

Durant els estudis la formació està segmentada en diverses matèries teòriques i per unitats de disciplines sobre determinats aspectes del treball social o del context on aquest es produeix. És en la supervisió on cada estudiant, ajudat pel professor, ha de fer la tasca personal d'identificar els elements que intervenen en una situació, n'ha de determinar el valor, el predomini, etc., per anar integrant els aspectes parcials en una comprensió global i de síntesi.

4. Funció d'instrumentalització de coneixements

El treball professional consisteix no només a fer bé una determinada acció, o a obtenir uns determinats resultats, sinó també a saber en cada moment per què s'ha utilitzat un determinat recurs, mitjà, tècnica, programa, etc. d'acord amb la situació que es presenta. La bona formació

suposa la capacitat d'observar, diferenciar, identificar i seleccionar les conductes o respostes a situacions de treball. Això suposa la traducció del coneixement intel·lectual i afectiu en accions professionals. La capacitat de poder escollir un tipus de resposta en funció de la problemàtica que presenta la persona atesa.

El supervisor ajudarà l'estudiant a establir relacions entre el que sap i el que fa, i a reconèixer si la resposta és purament casual, o si correspon a un coneixement que posa en pràctica perquè el creu adient a la situació.

5. Funció clarificadora

El professor ha d'ajudar l'alumne a incrementar de forma gradual i ordenada els seus coneixements sobre la realitat externa i sobre el treball social. Al mateix temps que l'ha d'ajudar a conèixer la seva realitat personal, les seves capacitats, limitacions, pors, etc., és necessari que el procés de supervisió dugui l'alumne a una progressiva discriminació i diferenciació d'aquestes dues realitats.

5.2. Com s'organitza la supervisió

La supervisió de les pràctiques està organitzada segons sectors específics o per afinitats. Amb aquesta organització, és possible introduir un major nivell de concreció i especificitat dins l'espai de supervisió i suplir la generalització a través d'altres espais formatius i docents (seminaris, conferències, taules rodones etc.).

En cap moment no s'ha de perdre de vista, ni per part de l'alumne, ni per part dels professors supervisors, que la pràctica és un espai d'aprenentatge global sobre l'espai i el perfil professional del treballador social, encara que es faci en un context molt específic.

La comparació entre diferents models d'intervenció en un sector igual o similar ha de permetre a l'alumne formular la visió d'una metodologia d'intervenció com més completa millor, que pugui traslladar a un altre sector en la seva futura pràctica professional sense més dificultats que les que implica incorporar les especificitats que li són pròpies.

La proposta d'organització sectorial és la següent:

- Sector I. Serveis socials comunitaris.
- Sector II. Serveis de protecció a la infància i serveis d'atenció a la família.
- Sector III. Serveis d'atenció a la dependència: persones majors i persones amb discapacitats.
- Sector IV. Serveis, programes i processos d'inserció social.

- Sector V. Serveis i programes d'atenció a la immigració i interculturalitat.
- Sector VI. Organitzacions i programes de cooperació al desenvolupament
- Sector VII. Serveis de promoció per a la igualtat de gènere, protecció i promoció social de la dona.
- Sector VIII. Sociojurídic: justícia civil, penal, violència i menors infractors.
- Sector IX. Serveis d'atenció i prevenció de les addicions i conductes addictives.
- Sector X. Serveis i Programes socio-sanitaris: atenció social a l'àmbit de salut i de la salut Mental.

6. OBJECTIUS I COMPETÈNCIES DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES

6.1. Objectius

La realització de pràctiques externes permet completar l'adquisició i avaluació de les competències específiques de què es compon el Pla d'Estudis de Treball Social. Tenen per objecte que els alumnes assimilïn la realitat institucional, empresarial i laboral del seu entorn social en l'àmbit de la seva futura professió, a través de l'assoliment, en particular, de les competències.

Vuit són les competències que fixa el Pla d'Estadís per a aquesta assignatura. Apareixen a continuació ordenades d'acord amb els codis originals. No existeix a priori un ordre de prelación entre les competències. No obstant això, cal assenyalar que les competències C6, C7, C8 i C15 ja han estat plantejades en altres assignatures dels mòduls específics de Treball Social; en conseqüència, l'experimentació a desenvolupar en els serveis hauran d'afermar-les. Les competències C16 i C17 abasten tant l'espai de supervisió com el de pràctica en serveis, mentre que les competències C19 i C20 estan íntimament lligades a les pràctiques externes. Aquesta diferenciació és orientativa, ja que en conjunt totes les competències assignades a aquesta assignatura poden adquirir-se o reafirmar-se en les pràctiques externes desenvolupades al servei.

6.2 Competències

C6. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar els plans i projectes d'intervenció.

C7. Capacitat d'establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

C8. Capacitat d'interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats aplicant els mètodes, models, estratègies i tècniques de treball social.

C15. Capacitat d'investigar, analitzar i sistematitzar la informació que proporciona l'exercici professional.

C16. Capacitat de desenvolupar estratègies de prevenció per gestionar i minimitzar l'estrès i el risc derivat de l'exercici professional.

C17. Capacitat d'administrar i ser responsable del seu propi treball assignant prioritats, complint amb les obligacions professionals i avaluant l'eficàcia del propi programa de treball.

C19. Capacitat de treballar de manera eficaç en el si de sistemes, xarxes i equips multidisciplinaris.

C20. Capacitat de preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos del sistema client.

El desenvolupament de les competències vinculades a aquesta assignatura permetrà aconseguir els alguns dels objectius vinculats al Títol de Grau. En concret, podem apreciar una vinculació directa entre les competències de l'assignatura i els següents objectius de la titulació:

Competència	Objectius generals
C6. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar els plans i projectes d'intervenció	3. Conèixer en profunditat l'estructura dels serveis socials i les polítiques socials, així com els marcs normatius que regulen la seva actuació
C7. Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats i conflictes, a fid'identificar la forma més adequada d'intervenció. C8. Capacitat d'interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats aplicant els mètodes, models, estratègies i tècniques de treball social	4. Conèixer les funcions, les característiques i l'aplicació dels diferents models d'intervenció en els nivells individual, familiar,grupal i comunitari. 5. Definir problemes, dissenyar intervencions, executar-les, analitzar els resultats i redactar correctament un informe . 6. Conèixer, seleccionar i administrar les tècniques d'avaluació, diagnòstic i intervenció del Treball Social en els seus possibles àmbits d'aplicació. 7. Intervenir en els diferents contextos i camps d'aplicació del Treball Social: assistencial, informatiu, assessorament, avaluació, control i mediació
C15. Capacitat d'investigar, analitzar i sistematitzar la informació que proporciona l'exercici professional.	9. Conèixer els diferents mètodes d'investigació utilitzats en la pràctica del Treball Social. 10. Utilitzar les fonts documentals rellevants en Treball Social i Ciències les Socials amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi, així com mantenir actualitzats els coneixements i destreses propis de la professió.

Competència	Objetius generals
<p>C16. Capacitat de desenvolupar estratègies de prevenció per gestionar i minimitzar l'estrès i el risc derivat de l'exercici professional</p> <p>C17. Capacitat d'administrar i ser responsable del seu propi treball assignant prioritats, complint amb les obligacions professionals i avaluant l'eficàcia del propi programa de treball.</p>	<p>11. Avaluar i analitzar els resultats i l'eficàcia de les pròpies actuacions en qualsevol dels àmbits d'intervenció.</p>
<p>C19. Capacitat de treballar de manera eficaç en el si de sistemes, xarxes i equips multidisciplinaris.</p> <p>C20. Capacitat de preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos del sistema client</p>	<p>12. Relacionar el Treball Social amb altres disciplines i treballar en equips multiprofessionals.</p>

RESULTATS D'APRENTATGE ASSOCIATS A LA PRÀCTICA EXTERNA

En haver completat amb èxit aquesta matèria els estudiants seran capaços de:

1. adquirir experiència directa en treball social en els llocs on es desenvolupa (serveis socials, organitzacions socials, etc.).
2. interactuar adequadament amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, promocionar-ne el desenvolupament i millorar-ne les condicions de vida mitjançant l'ús dels mètodes i models de treball social sota tutela professional i supervisió.
3. desenvolupar i aplicar les destreses necessàries per a la creació d'una relació de Treball Social positiva amb diferents tipus de sistemes de clients i amb col·legues professionals.
4. avaluar situacions plantejades per professionals i usuaris i recollir, ordenar, tractar i analitzar la informació, tenint en compte els punts de vista dels participants, els conceptes teòrics, les dades de la investigació, les normes legals i els procediments institucionals.
5. prendre en consideració factors com a riscos, drets, diferències culturals i sensibilitats lingüístiques, responsabilitats de protegir individus vulnerables i altres obligacions legals.

6. Resoldre conflictes de relació en el marc de l'actuació professional.
7. Dissenyar, implementar i avaluar projectes d'intervenció social i planejar de forma negociada una seqüència d'accions i seguir i avaluar-ne el desenvolupament.
8. responsabilitzar-se de les tasques encomanades en un marc de responsabilitats múltiples (per exemple, davant institucions, el públic, els usuaris dels serveis i altres).
9. utilitzar adequadament la supervisió i sistematitzar la pràctica.
10. preparar de forma efectiva i dirigir reunions de manera productiva.
11. gestionar la incertesa, el canvi i l'estrès en situacions de treball
12. manejar de forma constructiva els conflictes interpersonals i intrapersonals.

7. CONTINGUTS DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES

Els continguts de les pràctiques externes de Treball Social se centraran a fer que els alumnes reforcin, integrin i consolidin les competències i coneixements ja treballats en les diferents matèries del pla d'estudis. En qualsevol cas aniran dirigits a fer que l'alumnat:

- conegui les teories i mètodes del treball social i els apliqui a situacions concretes. Coneixements teòrics: saber sobre.
- aprengui a reaccionar davant una determinada situació respecte a la persona demandant, integrar-se dins d'un equip, etc. Coneixement emocional i relacional: saber estar.
- apliqui models d'intervenció, mètodes, tècniques i instruments propis del treball social. Competències instrumentals: saber fer.
- identifiqui recursos, capacitats, punts forts de les persones demandants, és a dir una actitud positiva enfront dels individus, famílies, grups i comunitat. Que diferenciï el possible de l'impossible, el desitjable del real i adquireixi una certa maduresa: saber ser.

7.1 Supervisió i tutoria

S'aportaran elements d'anàlisi perquè els alumnes reflexionin sobre la seva pràctica de camp i puguin així integrar els diferents sabers:

- anàlisi de la institució social en la qual l'alumne realitza el seu procés de pràctiques: organització, rols i funcions, estructura, estils de comunicació, adreça, sistema de valors, etc.
- anàlisi de les relacions interpersonals: treballador/a social, equip de treball, clients, etc.
- anàlisi de les competències instrumentals: mètodes, tècniques, instruments, etc.

- Anàlisi de la pròpia personalitat de l'alumne: identificacions, transferències, valors, pors, interessos, etc.

La supervisió i la tutoria tindran dos vessants; d'una banda millorar la capacitat d'acció de l'alumne (tècniques i mètodes d'intervenció), i per un altre recolzar i orientar l'alumne en els aspectes de caràcter emocional i relacional. La supervisió i tutoria tindran com a objectiu últim que els alumnes puguin construir o consolidar identitats fortes i sòlides (identitat professional) com a futurs professionals, però sense oblidar l'àmbit personal, de tal manera que siguin més competents i autònoms en la intervenció social.

7.2 Pràctiques externes i supervisió

1. els estudiants cursaran 350 hores de pràctiques en serveis socials de les administracions públiques o les organitzacions no governamentals de la nostra comunitat. Aquestes pràctiques són el resultat d'un acord Universitat-Servei en el qual es determinen les condicions de la pràctica. En conseqüència si els estudiants no respecten aquests acords no podran desenvolupar les seves pràctiques externes.
2. els serveis, d'acord amb la Universitat, determinaran les dates d'inici i finalització, com també els horaris d'assistència a les pràctiques. En general, haurà de considerar-se un horari diari d'un mínim de 6 hores de presència activa en el servei. Els estudiants hauran de respectar les condicions fixades.
3. el contingut de les pràctiques externes serà el determinat per l'acord entre el servei i la Universitat. En qualsevol cas, aquest contingut estarà condicionat per les característiques del servei, el sector de la política social en el qual se situa, el perfil dels seus usuaris i el nivell de dificultat.
4. respectant els criteris de l'apartat anterior, els estudiants faran un primer moment d'observació acompanyats pel tutor extern de referència i un segon moment d'intervenció igualment acompanyats. Si es considera necessari, els estudiants assumiran responsabilitats com a professionals en pràctiques i desenvoluparan plenament intervencions pròpies del rol professional. Això inclou l'estricta compliment del Codi Deontològic.
5. les pràctiques externes són pràctiques de treball social. Això significa que els estudiants hauran d'experimentar amb procediments i tècniques d'atenció directa i indirecta: treball social individual-familiar, grupal i comunitari i treball en equip en el si d'equips multidisciplinaris.
6. les pràctiques externes es veuran complementades amb la supervisió de l'experiència pràctica. La supervisió serà de dues hores setmanals obligatòries, en petit grup i dirigides per un supervisor docent expert, durant el primer semestre del quart curs del grau.

7. el conjunt de l'assignatura, atesa la seva complexitat organitzativa i docent, serà regulada per la *Guia de les pràctiques externes del grau de Treball Social*, document normatiu marc aprovat per la Junta de la Facultat de Filosofia i Lletres. Tots els estudiants l'han de conèixer i s'hi han de guiar.
8. les pràctiques externes podran desenvolupar-se en altres universitats espanyoles o europees amb les quals existeixin convenis de col·laboració que incloguin les pràctiques externes. En l'àmbit de les universitats espanyoles, els programes Sèneca i Drac seran els marcs de referència; en l'àmbit europeu el programa Erasmus, mentre que per als països d'Amèrica Llatina serà el programa CINDA. Els estudiants que triïn desenvolupar aquesta opció hauran de sol·licitar les seves places de mobilitat al Servei de Relacions Internacionals i comunicar-ho al professor responsable de les pràctiques externes.

8. METODOLOGIA DOCENT

8.1 Les pràctiques externes

Les pràctiques externes són un conjunt d'activitats orientades a un aprenentatge basat en l'acció i l'experiència, i a permetre l'apropiació i integració de destreses i coneixements. Les pràctiques han de permetre als estudiants, entre altres activitats, descobrir, analitzar i comprendre el context i els processos d'intervenció social en companyia d'un treballador social experimentat en el seu propi context organitzatiu.

Les pràctiques externes inclouran necessàriament dos elements: la supervisió i la tutela professional. La supervisió s'entén en el sentit propi i específic d'aquest concepte en l'àmbit del treball social, com a procés de reflexió sobre la pràctica amb suport professional, i inclou les següents tasques de gestió i docents:

a. gestió de les pràctiques externes: inclou l'assignació i gestió de centres, el seguiment del període d'adaptació de l'alumnat, les visites als centres, l'avaluació intermèdia, la gestió de les dificultats, el suport als professionals, la direcció del projecte de les pràctiques externes i l'avaluació final.

b. supervisió de les pràctiques externes: mitjançant sessions grupals setmanals de supervisió de dues hores de durada (grups petits de no més de 10 estudiants) en les quals es reflexionarà críticament sobre les pràctiques i sobre la pròpia posició dins les pràctiques, s'analitzaran les dificultats dels estudiants i es procedirà a l'assaig d'alternatives als problemes presentats pels estudiants. La supervisió serà realitzada per professorat universitari amb formació específica i experiència en treball social i en supervisió. La tutela professional la realitzaran treballadors socials

que exerceixin la seva activitat en els centres col·laboradors de formació en pràctiques. Les pràctiques externes es desenvoluparan en serveis i entitats des de les quals es presten serveis de treball social i que siguin reconegudes com a centres col·laboradors per a la formació en pràctiques per les universitats mitjançant convenis.

Les pràctiques externes estan centrades en l'experimentació obtinguda a través de la professionalització de la intervenció, directa o indirecta, com també en la capacitat tècnica i instrumental en situacions d'intervenció directa real. És per això que les pràctiques es desenvoluparan sempre al costat d'un professional en actiu.

8.2 La supervisió.

La supervisió s'emmarca i desenvolupa en un procés mitjançant el qual l'alumne amb el suport i ajuda del supervisor va descobrint aquelles qüestions que li limiten, dificulten i obstaculitzen el seu procés de pràctiques, i que pot objectivar mitjançant el distanciament i la reflexió i, d'aquesta manera, pot, posteriorment, transformar-los.

Es tracta d'oferir a l'alumne un model reflexiu i integrador, que no únicament es dirigeixi a la presa de consciència, sinó també a ajudar a elaborar estratègies i plans d'acció que possibilitin a l'alumne poder iniciar processos d'aprenentatge i canvi, amb el suport, principalment, dels seus coneixements teòrics, recursos i potencialitats.

Es parteix sempre d'una història, un relat que explica l'alumne, relat que viu com a conflictiu o problemàtic, com alguna cosa que li suposa dificultats i que vol millorar o canviar (aspectes tècnics, emocionals, relacionals). Aquest relat inclou com l'alumne veu, percep i interpreta la situació-problema, és a dir constitueix el seu mapa de la realitat, en sentit gràfic, amb quines ulleres observa i entén la situació que viu.

En la supervisió ens apropem respectuosament al relat i a l'entramat de significacions que té per a l'alumne. Només així podrem entendre'l i el que és més important, només així l'alumne s'entendrà a ell mateix. D'aquesta manera pot allunyar-se del seu relat i contemplar-lo amb distància, per tal que esdevengui una mica més manejable per a ell. Així podrà reconstruir la seva realitat i canviar allò que cregui necessari.

8.2.1 Desenvolupament de les sessions de supervisió grupal

- l'alumne narra a objectivament (què ha ocorregut), vivencialment (com ho ha viscut), i significativament (importància o significació actual) un aspecte de les pràctiques que vulgui supervisar en la sessió.

- els altres alumnes del grup estan atents al relat i ajuden el supervisand a complementar el relat en les dimensions objectiva, vicencial i significativa, de tal manera que ells aconseguixin entendre el supervisand. En aquest moment són de rellevància les qüestions de comprensió, entendre la situació del supervisand.

- Recomanacions als participants del grup:

1. escoltar activament el supervisand, estar atent a allò que relata i a allò que no relata, i a la manera com ho fa en relació amb el viscut, al com ho ha viscut i al seu significat de llavors i ara.

2. evitar interpretacions, suposicions o preguntes inquisitorials. L'objectiu és que el supervisand s'entengui a si mateix a través de la comprensió dels altres.

3. estar atent a les reaccions internes pròpies en sentir el relat del supervisand (què suggereix el relat del supervisand).

4. retornar al supervisand les seves pròpies percepcions, vivències, els seus pensaments, sorgits de l'escolta activa del relat (ronda feedback). Així el supervisand pot triar, ampliar, corregir la seva pròpia construcció, percepció, les vivències i el significat. El nou model de representació serà fruit d'aquest contrast intersubjectiu. Redefinició del problema i solució.

5. explicar en roda què els ha aportat la supervisió i les possibles qüestions que els suggereix, per al seu estudi, la seva discussió o reflexió posterior.

6. tancada ja la supervisió, el professor, sol o amb ajuda dels alumnes, recapitula els elements formatius tractats en la sessió; reforça o amplia determinades formes d'intervenció.

8.2.2 La tutoria.

La tutoria, igual que la supervisió, serà entesa com un espai més educatiu, de suport i acompanyament a les pràctiques. Tots els alumnes poden utilitzar la tutoria en funció de les seves necessitats, però tots i cadascun hi han d'assistir un mínim de vegades (quedaran establertes a l'inici de les pràctiques). La tutoria en aquest sentit és igual que l'assistència a les supervisions i pràctiques de camp, obligatòria.

8.3 La tutela professional.

La tutela professional efectuada pels treballadors socials compleix les següents funcions:

- dirigir i controlar el treball dels alumnes. Això significa tasques com: distribució dels treballs a realitzar durant l'estada de l'estudiant en la institució; cuidar i controlar l'horari de presència de l'alumne en el centre; posar a disposició els mitjans necessaris per a l'exercici de les tasques encomanades, etc.; avaluar la qualitat dels treballs realitzats.
- funció de formador. El tutor introdueix l'alumne en el seu rol professional, això suposa que l'estudiant, sota l'orientació, les indicacions i els consells del tutor, aprèn les tasques pròpies del treballador social.
- coordinació amb el professor supervisor.
- modelatge de la pràctica professional

8.3.1 Objectius

- possibilitar a l'estudiant fer una experiència bàsica de la seva futura professió.
- possibilitar el desenvolupament d'una identitat professional.
- possibilitar la internalització d'una actitud de constant aprenentatge, la qual cosa porta a la consciència crítica i reflexiva de la professió.
- desenvolupar una consciència del procés en l'exercici de la professió.
- aprendre a actuar amb fonaments teòrics i organització i planificació metodològiques.

9. NORMATIVA ESPECÍFICA PER A LES PRÀCTIQUES DE TREBALL SOCIAL

9.1 Camps de pràctiques

- a.** segons l'actual pla d'estudis, l'entrenament i aprenentatge pràctic formen part inseparable del conjunt de disciplines acadèmiques, amb l'objectiu comú d'ampliar la formació de l'alumnat. Per tant, serà una part més de l'activitat docent i els responsables de cada curs de pràctiques seran els professors de l'assignatura.
- b.** en cap cas, el treball de l'alumne en pràctiques no podrà ser remunerat, ni podrà donar lloc a contraprestació per part de la institució o el servei.
- c.** el treball de l'alumne en pràctiques no podrà ser utilitzat per substituir les tasques pròpies d'un professional.
- d.** l'objecte i contingut del treball a desenvolupar a les pràctiques s'establiran entre el tutor extern, el supervisor i l'alumne, d'acord amb els objectius generals de les pràctiques que es reflecteixen en aquesta en guia .
- e.** el projecte formatiu haurà de tenir el vistiplau del professor de la UIB.
- f.** l'entrenament pràctic es durà a terme amb l'acompanyament d'un treballador social.
- g.** la responsabilitat de la bona marxa de l'entrenament pràctic, recau únicament en l'alumne als efectes d'avaluació acadèmica.
- h.** les institucions o serveis facilitaran l'entrenament pràctic de l'alumnat, i davant les institucions la UIB en serà l'única responsable del bon funcionament.
- i.** la Comissió de les Pràctiques externes del Grau de Treball Social serà qui determinarà els camps possibles de pràctiques, i revisarà anualment possibles baixes i altes.

9.2. Les pràctiques de camp.

- a.** segons el Pla de Pràctiques, els estudiants hauran de cursar 350 hores de Pràctiques externes.
- b.** els serveis, d'acord amb la UIB, determinaran les dates de començament i finalització dins els terminis acadèmics, que seran durant el primer quadrimestre. La freqüència es determinarà en funció de les possibilitats dels camps de pràctiques.
- c.** els estudiants assignats a un servei hauran de respectar les condicions fixades pels serveis.

- d.** si per qualsevol motiu els estudiants no poden cobrir les hores corresponents als crèdits pràctics que estan cursant, no podran iniciar les pràctiques.
- e.** els estudiants que siguin treballadors i vulguin fer les pràctiques durant les vacances o amb un permís especial de la seva empresa, hauran de comunicar-ho per escrit per tal d'ajustar el seu temps disponible amb el període de pràctiques, sempre i quan aquest temps s'ajusti a les condicions del servei i de la UIB.
- f.** Els estudiants no podran tenir com a camp de pràctiques:
- * el servei del seu barri o poble de residència. Ex.: Un estudiant resident a Algaida, no podrà fer les seves pràctiques a la UTS d'Algaida.
 - * al servei o la institució per a la qual treballa, per molt diferent que sigui el seu lloc de treball respecte al del treballador social. Ex.: Un administratiu de l' Ajuntament X no podrà fer les pràctiques als serveis socials de l'ajuntament .
 - * al servei amb el qual l'estudiant té o pot tenir relacions o implicacions de caràcter personal, ja siguin de caràcter objectiu com subjectiu Ex.: Un estudiant no farà pràctiques a un servei en el qual treballi un familiar, o bé a un servei amb el qual per circumstàncies personals tengui una forta relació, com seria el cas de les pràctiques a un servei de toxicomanies si en la seva història personal o familiar hi ha situacions de consum de drogues.
- g.** en cas de presentar-se qualsevol anomalia o variació que dificulti o impedeixi el desenvolupament del programa establert, es comunicarà a la UIB (via supervisor) en un termini màxim d'una setmana. Si el supervisor detectàs qualcuna d'aquestes situacions una vegada transcorregut el temps establert, l'alumne hauria de deixar les pràctiques i quedaria automàticament suspès.
- h.** l'estudiant haurà d'haver cursat i aprovat els requisits que determina el pla d'estudis per a poder matricular-se de les Pràctiques Externes.
- i.** l'avaluació de les pràctiques externes és una competència repartida entre les diverses figures professionals que hi intervenen: tutor extern i supervisor.
- j.** l'avaluació de l'assignatura consta de tres parts i no estaria aprovada si qualcuna d'aquestes fos suspesa:
- * el treball realitzat al servei.
 - * el treball realitzat al grup de supervisió.

* l'informe final presentat per l'estudiant.

- k.** la UIB garanteix la propietat intel·lectual dels treballs de pràctiques.
- l.** la pràctica externa desenvolupada als serveis socials es obligatòria i no recuperable

9.3 Les supervisions.

L'assistència a les supervisions és obligatòria i no recuperable, ja que pel seu caràcter pràctic, la pèrdua d'alguna sessió és irrecuperable. No es podrà avaluar un estudiant que falti a més de dues sessions de supervisió.

Segons el Pla de Pràctiques, els estudiants hauran de cursar, obligatòriament, 25 hores de supervisió.

9.4 Jerarquia per a la resolució de conflictes

Per tal d'optimitzar els canals d'informació, els estudiants que es trobin amb qualsevol conflicte, hauran de contactar jeràrquicament amb aquestes figures, sempre amb un ordre de menor a major responsabilitat. S'apel·larà al nivell superior, exclusivament si el conflicte no es resol al nivell inferior.

En primera instància, es contactarà amb el tutor extern, del servei al qual han estat assignats i, en segona instància, es contactarà amb el professor supervisor de l'assignatura. En darrera instància, s'apel·larà al cap d'estudis o al degà de la facultat.

En qualsevol cas no contemplat, la normativa d'aplicació serà aquella que determini la Universitat en relació a les pràctiques externes de grau.

9.5 Procediment

9.5.1 Assignació del Camp de Pràctiques

L'assistència per part dels alumnes a la sessions informatives dels diferents serveis i institucions és obligatòria i serà prèvia a l'elecció i assignació dels camps de pràctiques. Durant el mes d'abril i maig, els estudiants que considerin que podran complir els requisits per matricular-se a les pràctiques externes, faran una preinscripció, la qual serà organitzada per la Comissió de pràctiques externes.

Una vegada finalitzada la presentació dels serveis els alumnes podran complimentar el Full de Preferències. Aquesta eina podrà ser substituïda per un procediment telemàtic accessible a tots els estudiants (per exemple, una aula virtual). Els professors supervisors de pràctiques recolliran aquest full, en el qual cada alumne/a indicarà les seves preferències i limitacions, en cas que es donassin, envers possibles àrees de pràctiques.

Els professors supervisors, en el marc de la Comissió de pràctiques externes, tenint en compte la disponibilitat de camps de pràctiques per a cada curs, distribuïran els alumnes. Seguidament s'organitzaran i assignaran els grups de supervisió.

9.5.2 Projecte formatiu

S'haurà d'entregar al supervisor de la UIB 15 dies després del començament de les pràctiques per rebre'n el vistiplau.

9.5.3 Tutories

Durant tot el curs hi haurà tutories que atendran els professors de l'assignatura. A les tutories l'alumne podrà exposar aquelles dificultats envers l'assignatura que hagi considerat objectes d'un tractament individual. La periodicitat serà setmanal, d'una hora de consulta.

9.5.4 Grup de supervisió

L'alumne prendrà part a la dinàmica d'un grup amb el qual s'abordaran les dificultats que puguin sorgir durant les pràctiques.

- Temporització: 2 hores / setmanals.
- Distribució de membres: +/- 10 estudiants.
- Dimensió: Tancada. Una vegada començades les sessions no hi serà possible la incorporació de nous membres.

9.5.5 Calendari

El període de pràctiques es durà a terme durant el primer semestre, i estarà condicionat a la disponibilitat dels serveis.

9.6. Avaluació

L'avaluació consta de tres parts:

- a) valoració de l'informe final, feta pel professor-supervisor i el tutor extern.
- b) valoració des del camp de pràctiques mitjançant el Protocol d'Avaluació, feta pel tutor extern.

c) valoració del treball realitzat a la supervisió, feta pel supervisor.

10.

11. FINALITATS I OBJECTIUS ESPECÍFICS DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES

FINALITAT 1:

CONEIXEMENT DEL ROL PROFESIONAL I DEL MACROCONTEXT D'INTERVENCIÓ.

Se centra en l'anàlisi, el coneixement i la ubicació de l'estructura organitzativa del servei social on es desenvolupa la pràctica, com també de les singularitats del perfil i rol del treballador social al servei.

El coneixement del servei, de la població atesa i de les tasques dels treballadors socials determinen aquest primer període de pràctiques. Per tant, se centrarà en l'observació de la pràctica professional, del funcionament del servei i dels seus programes, mitjançant l'acompanyament.

El compliment d'aquests objectius implicarà l'assoliment que ha de fer l'estudiant d'uns determinats coneixements, habilitats i actituds.

FINALITAT 2:

PROFESSIONALITZACIÓ DE LA INTERVENCIÓ.

Se centra, bàsicament, en la professionalització de la intervenció, com també en la capacitat tècnica i instrumental en la situació d'intervenció directa real. Es pretén que els alumnes desenvolupin, en la mesura que sigui possible, les tasques habituals dels treballadors socials del seu servei.

La tasca que s'ha de desenvolupar dependrà de les característiques dels serveis. Malgrat això i en la mesura de les possibilitats, els estudiants hauran de desenvolupar intervencions directes (permanències, informació, assessorament, derivació, etc.), treball amb persones i famílies, participació en els projectes grupals i comunitaris, treball d'equip, elaboració pròpia dels suports documentals necessaris, etc.

El compliment d'aquests objectius implicarà que l'estudiant haurà assolit uns determinats coneixements, habilitats i actituds.

Objectius, tasques i activitats referits als coneixements:

CONEIXEMENTS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
1. CONÈIXER LES CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ ATESA	<p>Recerca i lectura de documentació.</p> <p>Entrevistes amb professionals del sector.</p>
2. CONÈIXER LA LEGISLACIÓ RELEVANT I LA POLÍTICA SOCIAL RELACIONADA AMB EL SERVEI	<p>Recerca de documentació i legislació.</p> <p>Entrevistes amb professionals rellevants.</p>
3. CONÈIXER L'ORGANITZACIÓ FORMAL I INFORMAL DEL SERVEI I ELS ROLS PROFESSIONALS	<p>Llegir i conèixer la documentació interna.</p> <p>Entrevistes amb els professionals.</p> <p>Participar a les reunions formals i informals.</p> <p>Anàlisi de l'organigrama formal.</p>
4. IDENTIFICAR LES NECESSITATS DETECTADES I CONÈIXER ELS MODELS D'INTERVENCIÓ	<p>Acompanyar al treballador social de camp.</p> <p>Llegir i conèixer els projectes del servei</p> <p>Identificar els procediments metodològics a les intervencions directes i indirectes. Analitzar i comparar amb els models teòrics.</p>
5. CONÈIXER ELS RECURSOS EXISTENTS I ELS NECESSARIS	<p>Fer inventari dels recursos existents al sector i d'aquells amb els quals i ha major relació.</p> <p>Preparar un qüestionari per a la guia de recursos i les entrevistes als serveis.</p>
6. CONÈIXER EL MEDI URBÀ, SOCIAL I INSTITUCIONAL DEL TERRITORI	<p>Immersió en el medi.</p> <p>Observació sistemàtica i exploració de les dades sociodemogràfiques.</p> <p>Construcció del mapa institucional.</p>
7. CONÈIXER L'ÚS DELS SISTEMES DE REGISTRE	<p>Entrenament en la redacció i utilització dels informes, fitxes socials, llibres de registre i altres instruments del treball social.</p>

Objectius, tasques i activitats referits a les Habilitats:

HABILITATS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
1. ORGANITZACIÓ	<p>Concertar horaris i dates d'assistència al servei.</p> <p>Arribar a les hores acordades.</p> <p>Lliurar les tasques en el terminis acordats.</p> <p>Elaborar el pla de treball setmanal i diari.</p> <p>Donar comptes de tots els moviments.</p> <p>Atendre telefonades i encàrrecs telefònics.</p> <p>Transmetre missatges. Prendre i emetre missatges.</p> <p>Redactar informes socials i altres documents.</p>
2. REUNIONS	<p>Coneixer els objectius.</p> <p>Llegir les actes anteriors.</p> <p>Conèixer els participants.</p> <p>Pensar i preparar una estratègia amb el treballador social.</p> <p>Preparar solucions i /o acords.</p> <p>Prendre notes del que s'esdevé.</p> <p>Identificar el propi rol i exposar-ho.</p> <p>Identificar les conductes agressives, cooperatives i asertives.</p> <p>Observar com es regula una reunió: donar la paraula, recolzar-se en l'opinió d'un participant, demanar opinió, posar ordre, negociar una solució, arribar a acords, etc.</p> <p>Assistir a les reunions i prendre un rol actiu.</p> <p>Compartir experiències i dificultats amb l'equip.</p> <p>Utilitzar l'equip per obtenir suport i informació.</p> <p>Començar a prendre decisions en equip.</p> <p>Ser capaç de representar l'equip davant tercers.</p>

HABILITATS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
3. TREBALL EN EQUIP	<p>Assistir a les reunions i prendre un rol actiu.</p> <p>Compartir experiències i dificultats amb l'equip.</p> <p>Utilitzar l'equip per obtenir suport i informació.</p> <p>Començar a prendre decisions en equip.</p> <p>Ser capaç de representar l'equip davant tercers.</p>
4. RECOLLIR INFORMACIÓ	<p>Demanar qüestions rellevants a professionals i treballadors socials de camp.</p> <p>Recollir informació rellevant i útil dels arxius.</p> <p>Sondejar les expectatives i desitjos dels altres.</p> <p>Diferenciar entre informació confidencial i pública.</p> <p>Mantenir el secret professional.</p> <p>Cercar, posar en relació i mobilitzar recursos.</p> <p>Ajudar a les persones a identificar i expressar les seves pròpies necessitats i a definir problemes específics.</p>
5. ASSESSORAMENT A LES PERSONES DEMANDANTS	<p>Analitzar la informació, utilitzant un esquema comprensiu que inclogui aspectes ambientals, socials, continguts, interaccionals, emocionals i conductuals.</p> <p>Assenyalar l'existència d'indicadors de risc.</p> <p>Formular hipòtesis, avaluar situacions i elaborar propostes de treball per a les persones usuàries.</p> <p>Formular co-diagnòstics i acords de treball per a les persones.</p> <p>Redefinir i clarificar situacions o informacions confuses.</p> <p>Identificar la potencialitat i capacitat de les persones, famílies i grups de la comunitat.</p>
6. DESENVOLUPAMENT DE LA INTERVENCIÓ	<p>Clarificar el rol, les funcions del servei i el propòsit relacional.</p> <p>Utilitzar amb flexibilitat les entrevistes formals i informals</p> <p>Reconèixer la comunicació verbal i no verbal.</p> <p>Elaborar contractes amb els usuaris, establint continguts concrets i previsions d'3e resultats.</p> <p>Comunicar a nivell empàtic. Entrenar les habilitats de comunicació.</p> <p>Treballar amb varietat d'emocions.</p> <p>Oferir suport i sosteniment. Prendre decisions.</p> <p>Exercir l'autoritat adient.</p> <p>Utilitzar procediments creats per al canvi: acomodació i reestructuració, posar en relació, assenyalaments educatius, counselling, treball de grup, etc.</p> <p>Ser flexible i capaç de respondre a situacions no planificades.</p> <p>Registrar la intervenció realitzada i avaluar-la.</p>

HABILITATS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
7. PLANIFICACIÓ DEL TREBALL	<p>Pensar, plantejar i explicar què es pot fer, per què i quins mètodes poden ser utilitzats per totes les persones implicades.</p> <p>Pensar una estratègia de recanvi en el cas sorgeixi un contratemps</p>
8. RELACIÓ INSTITUCIONAL	<p>Relacionar-se adequadament amb els diferents departament, identificar les jerarquies, els rols i les tasques de cadascú.</p>
9. FINALITZAR EL TREBALL	<p>Elaborar el pla de tancament.</p> <p>Elaborar informes de derivació.</p>

Objectius, tasques i activitats referits a les actituds:

ACTITUDS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
1. PROMOCIÓ DEL PROPI APRENTATGE	<p>Estar en predisposició i obert a noves situacions.</p> <p>Aprendre dels usuaris, col·legues i professionals.</p> <p>Recollir informacions d'altres membres de l'equip, de la literatura professional i del material documental</p> <p>Utilitzar la pròpia iniciativa per trobar respostes a problemes i cercar recursos rellevants.</p> <p>Mostrar progressió en l'aplicació de coneixements teòrics dins l'experiència pràctica.</p> <p>Treballar amb independència però cercant el consell quan sigui necessari.</p> <p>Aportar i compartir les pròpies idees.</p> <p>Mostrar-se disposat a criticar, analitzar prejudicis, actituds i pràctiques discriminatòries incompatibles amb la pràctica professional.</p> <p>Reconèixer els propis sentiments i emocions davant la situació viscuda.</p> <p>Ser capaç de desenvolupar processos d'empatia, d'escolta activa i posar límits facilitadors del procés d'ajuda.</p>

ACTITUDS	
OBJECTIU	TASQUES I ACTIVITATS
2. AVALUAR EL PROPI TREBALL	<p>Defensar el motiu del seu plantejament de treball justificant la seva intervenció.</p> <p>Suggestir canvis per millorar el futur</p> <p>Comentar efectes inesperats de la seva pràctica i explicar què es va fer sobre això.</p>

ANNEX I: Full de preferències.

ANNEX II: Projecte formatiu.

ANNEX IV: Criteris d'avaluació

ANNEX V: Guió bàsic de l'informe final

ANNEX I: Full de preferències.

Pràctiques externes

FULL DE PREFERÈNCIES

Curs

Aquest Full recull les preferències de l'alumne quant als camps de pràctiques possibles.

La resposta a les preferències assenyalades està en funció de l'oferta de places de què disposa la UIB. Qualsevol assignació fora de les preferències es negociarà amb l'alumne.

Dades de l'alumne:

LLINATGES.....

NOM.....

DIRECCIÓ.....**C.P.**.....

LLOC I DATA DE NAIXEMENT

.....

TELÈFONS DE CONTACTE

.....

DIRECCIÓ ELECTRÒNICA

Marca amb ordre de preferència tres camps de pràctiques (1, 2, i 3) i assenyala el servei.

SECTOR	ORDRE DE PREFERÈNCIA	SERVEI
Serveis socials comunitaris		
Protecció a la infància i serveis d'atenció a la família		
Dependència: atenció a persones majors i a persones amb discapacitats		
Programes i processos d'Inserció Social		
Immigració i interculturalitat		
Cooperació al desenvolupament		
Igualtat de gènere, protecció i promoció social de la dona		
Sociojurídic: justícia civil, penal, violència i menors infractors		
Addiccions i conductes addictives		
Sociosanitari: atenció social a l'àmbit de la salut i de la salut mental		

MOTIVACIÓ RESPECTE DEL CAMP DE PRÀCTIQUES ESCOLLIT.

OBSERVACIONS:

(Horaris de feina o altres situacions que poden condicionar l'adaptació a les pràctiques)

ANNEX II: ACORD PER A LA PRÀCTICA

GRAU DE TREBALL SOCIAL
FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES

PROJECTE FORMATIU

CURS ACADÈMIC _____
PRÀCTIQUES DE TREBALL SOCIAL _____

ALUMNE/A

Telèfons de contacte _____

SERVEI _____

Adreça _____

Població _____

CP _____ Telèfons _____ Fax _____

E-mail _____

TUTOR EXTERN:

PROFESSOR/A DE LA UIB:

DATA DE COMENÇAMENT _____

DATA DE FINALITZACIÓ _____

HORARI:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres

*Activitats i tasques que l'estudiant realitzarà, especificant el rol que assumirà, d'acord amb els objectius que es reflecteixen a la **Guia de les pràctiques externes***

Espai de què disposarà l'estudiant per aclarir, contrastar, analitzar, definir, etc., amb el tutor extern els aspectes no clars o dubtes que sorgeixin en el transcurs de les pràctiques de camp

1. Observacions

Palma, d de

El tutor extern

L'estudiant

El supervisor

ANNEX III: CRITERIS D' AVALUACIÓ

CRITERIS D' AVALUACIÓ DE L' ALUMNE.

Valorau cada indicador de 0 a 10

ALUMNE:

CONEIXEMENTS	
LEGISLACIÓ RELLEVANT I POLÍTICA SOCIAL	
HA REALITZAT LA RECERCA I LECTURA DE DOCUMENTACIÓ AL RESPECTE	
HA DUIT A TERME ENTREVISTES AMB PROFESSIONALS DEL SECTOR	
CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ I TERMINOLOGIA	
HA REALITZAT LA RECERCA I LECTURA DE DOCUMENTACIÓ AL RESPECTE	
HA DUIT A TERME ENTREVISTES AMB PROFESSIONALS DEL SECTOR	
ESTRUCTURA FORMAL i INFORMAL, ORGANITZACIÓ DEL SERVEI I ROLS PROFESSIONALS	
CONEIX LA DOCUMENTACIÓ INTERNA	
PARTICIPA A LES REUNIONS FORMALS I INFORMALS	
HA REALITZAT L'ORGANIGRAMA FORMAL	
HA ANALITZAT L'ORGANIGRAMA REAL	
PROJECTES DE TREBALL, NECESSITATS I MODELS D'INTERVENCIÓ	
CONEIX ELS PROJECTES DEL SERVEI	
IDENTIFICA ELS PROCEDIMENTS METODOLÒGICS A LES INTERVENCIIONS	
ANALITZA I COMPARA AMB ELS DIFERENTS MODELS TEÒRICS	
RECURSOS	
CONEIX ELS RECURSOS AMB ELS QUI HI HA MAJOR RELACIÓ	
RECULL INFORMACIÓ SOBRE ELS RECURSOS QUE VAN SORGINT	
CONTEXT DE TREBALL	
HA DUIT A TERME LA IMMERSIÓ AL MEDI URBÀ, SOCIAL I INSTITUCIONAL	
HA ANALITZAT LES DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	
CONEIX EL MAPA INSTITUCIONAL	

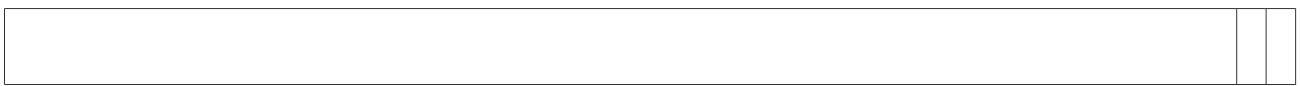
SISTEMES DE REGISTRE I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ	
HA ADQUIRIT L'ENTRENAMENT EN:	
. REDACCIÓ I UTILITZACIÓ D'INFORMES	
. EMPLENAMENT DEL SISTEMA DE REGISTRE	
. UTILITZACIÓ DEL SISTEMA DE REGISTRE	
CONEIX I INCORPORA LA DOCUMENTACIÓ EXTERNA QUE LI ARRIBA	
TÉ CONEIXEMENT DEL CODI DEONTOLÒGIC	
Observacions:	
HABILITATS	
ORGANITZACIÓ	
MANTÉ L'HORARI DE TREBALL PRÈVIAMENT ACORDAT	
ÉS PUNTUAL	
FINALITZA LES TASQUES ACORDADES	
FA UNA PREVISIÓ DE TREBALL	
REGISTRA EL TREBALL DESENVOLUPAT	
ÉS CLARA LA SEVA LOCALITZACIÓ	
SAP ATENDRE CRIDADES I MISSATGES	
Observacions:	
REGISTRES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ	
EXPERIMENTA AMB ELS SEGÜENTS INSTRUMENTS:	
- FITXA SOCIAL	

- REGISTRE D'ENTREVISTA	
- FULLS DE SEGUIMENT	
- PROTOCOLS D'ÚS HABITUAL	
- AVALUACIÓ DIAGNÒSTICA	
- PROJECTE D'INTERVENCIÓ	
- ACORDS/CONTRACTES AMB PERSONES ATESES	
- INFORMES SOCIALS	
- PLANS DE TANCAMENT	
- FITXES DE RECURSOS I PRESTACIONS	
- CORRESPONDÈNCIA	
- ACTES DE REUNIONS	
- SISTEMES D'AVALUACIÓ	
- PROJECTE DE PRÀCTIQUES	
<u>Observacions:</u>	
RELACIÓ AMB EL CONTEXT INSTITUCIONAL	
HABILITATS PER RELACIONAR-SE AMB DIFERENTS DEPARTAMENTS	
IDENTIFICA JERARQUIES, ROLS I TASQUES	
TÉ CAPACITAT D'IDENTIFICAR SISTEMES CONTRADICTORIS	
<u>Observacions:</u>	
REUNIONS	
LES TASQUES PRÒPIES DE PREPARACIÓ LES REALITZA DE FORMA ADEQUADA	
NIVELL D'OBSERVACIÓ DURANT LES REUNIONS	

CAPACITAT D'AVALUAR LA DINAMITZACIÓ, GUIA O CONDUCCIÓ DE LES REUNIONS	
AVALUA LES REUNIONS A LES QUALS HI ASSISTEIX	
<u>Observacions:</u>	
TREBALL D' EQUIP	
COMPARTeix AMB L'EQUIP DUBTES O DIFICULTATS OBSERVATS: TREBALL COM UN MEMBRE DE L'EQUIP	
IDENTIFICA ELS DIFERENTS ROLS I FUNCIONS DELS PROFESSIONALS QUE HI PARTICIPEN	
IDENTIFICA L'OBJECTIU DE TREBALL COMÚ REPRESENTA L'EQUIP DAVANT TERCERS	
<u>Observacions:</u>	
RECOLLIR INFORMACIÓ	
SAP RECOLLIR LA INFORMACIÓ RELLEVANT	
DIFERENCIA ENTRE LA INFORMACIÓ CONFIDENCIAL I LA PÚBLICA	
MANTÉ EL SECRET PROFESSIONAL	
CERCA I POSA EN RELACIÓ RECURSOS	
<u>Observacions:</u>	

PLANIFICACIÓ DEL TREBALL	
LES INTERVENCIÓNS SÓN INTENCIONADES, RACIONALS I ORGANITZADES	
PROPOSA FITES I OBJECTIUS OPERATIUS	
FA ÚS DE L'AVAUACIÓ CONTINUADA DINS EL PROCÉS INTERVENCIÓ	
Observacions:	
DESENVOLUPAMENT DE LA INTERVENCIÓ	
CLARIFICA EL ROL, LES FUNCIONS DEL SERVEI I EL PROPÒSIT DE LA RELACIÓ	
UTILITZA AMB FLEXIBILITAT LES ENTREVISTES FORMALS I INFORMALS	
RECONeix LA COMUNICACIÓ VERBAL I NO VERBAL	
ÉS FLEXIBLE I CAPAÇ DE RESPONDRE A SITUACIONS NO PLANIFICATEDES	
UTILITZA LES HABILITATS DE COMUNICACIÓ	
TÉ CURA D' AJUDAR A IDENTIFICAR I EXPRESSAR LES SEVES PRÒPIES NECESSITATS I DE DEFINIR PROBLEMES ESPECÍFICS	
IDENTIFICA LA POTENCIALITAT I CAPACITAT DE LES PERSONES, LES FAMÍLIES I ELS GRUPS COMUNITARIS	
SAP RESPONDRE A SITUACIONS D'EMERGÈNCIA	
REDEFINEIX I CLARIFICA SITUACIONS O INFORMACIONS CONFUSES	
UTILITZA PROCEDIMENTS CREATS PER AL CANVI: ACOMODACIÓ I RESTRUCTURACIÓ, POSAR EN RELACIÓ, ASSENYALAR ...	
HABILITATS PER REALITZAR DE FORMA AUTÒNOMA	
- UN PRIMER CONTACTE	
- PRIMERA ENTREVISTA	
- FORMULACIÓ D'HIPÒTESIS	
- AVALUACIÓ DIAGNÒSTICA	
- PROPOSTES DE TREBALL	

- ACORDS DE TREBALL		
- TRACTAMENT/PROCÉS D'INTERVENCIÓ		
- PLA DE TANCAMENT		
- AVALUACIÓ DEL PROCÉS SEGUIT		
- AUTOAVALUACIÓ		
<u>Observacions:</u>		
RECURSOS I PRESTACIONS		
DIFERENCIA LA TASCA PRÒPIA DEL T.S. DE LA DEL GESTOR DE RECURSOS		
APLICA ELS RECURSOS/PRESTACIONS EN RELACIÓ AMB LES NECESSITATS D'UNA FORMA RACIONAL		
CONEIX EL PROCÉS D'ACCÉS A RECURSOS/PRESTACIONS MÉS USUALS PER AL SERVEI		
<u>Observacions:</u>		
ACTITUDS		
PROMOCIÓ DEL PROPI APRENENTATGE		
ESTÀ EN BONA DISPOSICIÓ I OBERT A NOVES SITUACIONS		
APRÈN DE LES PERSONES ATESES		
APRÈN DELS PROFESSIONALS		
RECULL INFORMACIÓ D'ALTRES MEMBRES DE L'EQUIP, DE BIBLIOGRAFIA I DE MATERIAL DIVERS		
UTILITZA LA PRÒPIA INICIATIVA PER PROPOSAR RESPOSTES A PROBLEMES I IDENTIFICAR RECURSOS RELLEVANTS		
TREBALLA DE FORMA AUTÒNOMA, PERÒ CERCANT ORIENTACIÓ QUAN HO CONSIDERA ADIENT		
MOSTRA PROGRESSIÓ EN L'APLICACIÓ DE CONEIXEMENTS TEÒRICS DINS L'EXPERIÈNCIA PRÀCTICA		
ES MOSTRA DISPOSAT A CRITICAR, ANALITZAR PREJUDICIS, ACTITUDS ... INCOMPATIBLES AMB LA PRÀCTICA PROFESSIONAL		
MOSTRA COM A RECURSOS PERSONALS:		

ANNEX IV: GUIÓ PER REALITZAR L INFORME FINAL

PRÀCTIQUES EXTERNES DE TREBALL SOCIAL. GUIÓ BÀSIC PER REALITZAR L'INFORME FINAL

1. DADES D'IDENTIFICACIÓ DEL TREBALL

Títol

Nom de l'alumne

Servei on s'ha desenvolupat la pràctica

Data.

2. PRESENTACIÓ DEL DOCUMENT

Objectius, organització etc... (del document)

3. CONTEXTUALIZACIÓ DEL CAMP DE PRÀCTIQUES.

- Descripció del camp de pràctiques
- Paper que desenvolupa la institució i/o servei al conjunt del camp de pràctiques
- Xarxa de recursos existents i recursos utilitzats. Fitxes de recursos.
- Marc legislatiu (lleis, normes, reglaments, ordres, plans...)

4. ANÀLISI INSTITUCIONAL.

- Història i característiques (personal etc..)
- Estructura, dinàmica i model d'organització
- Organigrama
- Fluxograma
- Objectius
- Funcions i/o competències
- Finançament

4. DESCRIPCIÓ DE LA FEINA FETA.

- Activitats realitzades: descripció, tipus, temps dedicat (quantitativa i qualitativa)
- Població amb la qual es treballa
- Objectius plantejats

- Recursos i serveis utilitzats.
- Rol desenvolupat
- Descripció d'una intervenció realitzada al nivell individual, familiar, grupal o comunitari (opcional)

5. INTERVENCIÓ REALITZADA.

Descripció de l'abordatge i seguiment d'un mínim de dues intervencions: casos, projectes comunitaris etc... segons les característiques del servei i a determinar pel professor supervisor.

6. VALORACIÓ DE LES PRÀCTIQUES.

- Del compliment dels objectius plantejats
- De la institució i del camp de pràctiques
- De la feina feta
- De rol desenvolupat.
- De l'assoliment de les competències
- Dels diferents àmbits que intervenen en les pràctiques: formació experimental (camp de pràctiques), supervisió, gestió de pràctiques, reflexió teòrica (assignatures i altres espais formatius)
- De les dificultats presentades i els procediments de solució.
- De la identificació de les aportacions que, en materia d'aprenentatge, han suposat les practiques
- Del conjunt del Pràcticum (organització, utilitat per la formació com a treballador social....)
- Suggestiments de millora

7. BIBLIOGRAFIA I DOCUMENTACIÓ CONSULTADA amb un comentari breu sobre quina n'ha estat la utilització. Utilització rigorosa del format APA

8. ANNEXOS. Projectes de referència, fonts d'informació, projecte formatiu i tot allò que l'estudiant consideri que complementa la seva memòria.

Característiques del treball:

- Extensió: màxim 60 pàgines, més els annexos.
- Format: la memòria s'ha de presentar passada a ordinador i enquadernada.

Els estudiants entregaran un exemplar de la memòria al professor-supervisor i una al tutor extern. La universitat, a través del professors supervisors, contactarà amb els tutors externs per establir el sistema d'avaluació conjunta.